

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Toimintasuunnitelma 2016 Talousarvio 2016

Esitys liittokokoukselle 9.5.2015

Sisällys

TAUSTAA TOIMINTASUUNNITELMALLE 2016 JA KATSAUS TOIMINTAYMPÄRISTÖÖN	3
YHDISTYKSET TOIMIVAT JA VAIKUTTAVAT AKTIIVISESTI	4
PERUS- JA IHMISOIKEUDET JA YK:N VAMMAISTEN YLEISSOPIMUKSEN VAATIMUKSET NÄKYVÄT KEHITYSVAMMAISTEN IHMISTEN JA PERHEIDEN ARJESSA JA YHTEISKUNNALLISESSA KESKUSTELUSSA	7
KEHITYSVAMMAISUUDEN KOKEMUSASIAANTUNTIJUUS JA AMMATILLINEN TIETO JA NIIDEN LEVITTÄMINEN	10
JÄRJESTÖHALLINNON KEHITTÄMINEN JA TALOUS.....	11
TALOUSARVIO 2016.....	11

”Tukiliitto ottaa vahvasti osaa vammaisuudesta käytävään yhteiskunnalliseen keskusteluun”

TAUSTAA TOIMINTASUUNNITELMALLE 2016 JA KATSAUS TOIMINTAYMPÄRISTÖÖN

Kehitysvammaisten Tukiliiton tarkoituksena on valtakunnallisena keskusliittona yhteistyössä jäsenyhdistystensä kanssa edistää kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta ja elämänlaatua.

Toimintasuunnitelman 2016 rakenne heijastaa tärkeimpiä päämäärä-alueita. Toiminta-suunnitelmassa esitetään ja valitaan tärkeimmät painoalueet ja toimenpiteet vuodelle 2016. Tukiliitto valmistelea vuoden 2015 aikana uusia toimintalinjauksia/strategiaa päätettäväksi toukokuun 2016 liittokokouksessa. Vuoden 2016 toimintasuunnitelma rakentuu vielä nykyisten painoalueiden varaan.

Yhdistyskyselyn 2014 mukaan suurimmalla osalla yhdistyksiä toiminnan määrä ei ole viimeisen vuoden aikana muuttunut. Eriytymistä on kuitenkin nähtävissä: osassa yhdistyksiä jäsenmäärä kasvaa, osassa pienenee. Jäsenyhdistyksistä 20 –30 % kasvattaa ja uudistaa toimintaansa. Keskeistä toiminnan muutoksessa oli yhteistyöverkostojen laajentuminen niin lähialueen tukiyhdistyksiin kuin muihin toimijoihinkin. Tukiliiton henkilöjäsenten määrä on pysynyt lähes samana huolimatta viime vuosina laskeneesta paikallisyhdistysten määrästä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön ja palvelurakenteiden uudistaminen jatkuu ennätyskellisen vilkkaana. Uusi sosiaalihuoltolaki tulee vuoden 2016 alussa voimaan kokonaisuudessaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan oikeuksia vahvistava itsemääräämisoikeuslain voimaantulo odottaa ratkaisua. Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain yhdistämisen valmistelu jatkuu vuonna 2016. Vireillä on myös sosiaalihuollon työelämäosallisuutta uudistava lakihanke. Vireillä on myös perhehoitolain uudistus, lääkekorvausjärjestelmän uudistus, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttaminen, lasten päivähoidosta annetun lain muuttaminen ja julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus. Vammaisjärjestöjen pitkään odottama YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva sopimus odottaa Eduskunnan ratifiointipäätöstä. Sote-uudistuksen valmistelu etenee valtionhallinnossa. Kehitysvammaisten palveluiden ja asumisen rakenteita uudistetaan.

Mahdollisuudet saada palveluita vaihtelevat kunnittain. Heikentynyt taloustilanne näkyy aiempaa selvemmin palveluiden saatavuudessa. Koteja ja asumisen palveluita joudutaan odottamaan. Puutteita on mm. terveydenhuollon avopalveluissa ja asumispalveluiden järjestämisessä heille, joilla on haastavaa käytöstä. Perusoikeuksien toteutuminen ei näy läpikäyvästi sosiaalihuollon rakenteissa ja käytännöissä. Kehitysvammaisten kansalaisten osallisuus yhteisössä ja yhteiskunnassa ei toteudu.

Raha-automaattiyhdistyksen Tukiliitolle myöntämä avustuskokonaisuus on pienentynyt viimeisten vuosien aikana, kun uusia määräaikaisia kehittämisavustuksia ei ole saatu.

Tukiliiton sääntöjen kokonaisuudistamisen valmistelu jatkuu. Tavoitteena on aktiivisesti kehittää ja uudistaa 2016 - 2017 alkaen järjestön rakenteita ja toimintamalleja vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ja ihmisten toimintatapojen muuttumiseen.

YHDISTYKSET TOIMIVAT JA VAIKUTTAVAT AKTIIVISESTI

Vuosi 2016 on liittomme järjestötoiminnalle tärkeä vuosi. Liiton tulevaisuuden toimintapohja, uusi strategia viimeistellään ja päätökset siitä tehdään liittokokouksessa. Viimeisteltävänä ja päätettävänä ovat myös linjaukset millaisella järjestörakenteella toimimme nykyisten ja tulevien haasteiden keskellä. Nämä ratkaisut vaikuttavat vuoden 2016 syyskaudemme toimintaan, myös järjestö- ja kansalaistoimintaa koskeviin linjauksiin ja toimintoihin.

Kansalaistoiminnan haasteet ovat olemassa riippumatta linjauksista, joita vuosi 2016 tuo tullessaan: muutokset kansalaisten tavassa hoitaa yhteisiä asioita, muutokset sitoutumisessa, vaikuttamisessa, viestinnässä. Ja toisaalta, vaikka kansalaisilla ei ole samanlaista sitoutumista yhdistystoimintaan ja yhteisten asioiden hoitamiseen kuin aikaisemmin, ihmiset tarvitsevat yhä kipeämmin yhteisöjä ja toistensa tukea. Yhdistysten ja yhteisöjen merkitys kasvaa myös siitä, että ihmiset haluavat viettää hyödyllistä vapaa-aikaa ja oppia uusia asioita. Yhdistysten ja kansalaistoiminnan merkitys kehitysvammaisten lasten, nuorten ja aikuisten sekä heidän perheidensä oikeuksien valvojana korostuu lähivuosina kuntarakenteen, lainsäädännön ja palveluiden tuottamisen uudistuessa.

Suuri osa Tukiliiton yhdistyksistä viestii huolta aktiivitoimijoiden vähäisyydestä ja siitä, että toiminta ei näytä tarpeeksi vetovoimaiselta uusien jäsenten tulla. Jäsenyhdistysten resurssit monipuolisen toiminnan järjestämiseen vaihtelevat suuresti. Kenttämme tilanne on polarisoitunut: Osa yhdistyksistä on toimijoiden puuttuessa lopettamassa toimintaansa ja osa kehittyy ja kasvaa. Näiden ääripäiden välissä on suuri joukko yhdistyksiä, joilla on halu ja kyky monipuolistaa toimintaansa, jos saa tukea ja tuuppauksia. Monia innostavana voimana on lisääntynyt yhteistyö yhden tai useamman tukiyhdistyksen kanssa.

Kansalaistoiminnassa painotamme yhdistysten yhteistoiminnan tukea kaikessa tekemisessämme ja erityisesti Aika haastaa -toiminnassa.

Paikallista ja alueellista vaikuttamista tuemme osana Aika haastaa -kehittämistoimintaa. Tuotamme asiasisältöjä, malleja sekä koulutuksia paikallisen vaikuttamistoiminnan sekä verkostotoiminnan tueksi. Tarjoamme myös taustatukea tilaisuuksien järjestämiseen ja tuemme yhdistyksiä heidän paikallisessa vaikuttamisessaan. Ajankohtaisista lainsäädäntömuutoksista tiedottaminen, ohjaus ja neuvonta sisältyvät paikallistoiminnan tukemiseen.

Aika haastaa

Aika haastaa on yhdistysten ja keskusjärjestön yhteinen kehittämistoiminnan hanke. Sen päämäärä ja osatavoitteet vuosille 2014 – 2016 on kuvattu oheisessa kuviossa:

Päämäärä Toiminnan tavoitteina on uudistaa jäsenyhdistysten kenttää niin, että yhdistyksillä on tiedolliset, taidolliset ja rakenteelliset edellytykset toimia ja vaikuttaa aktiivisesti.

Tavoite 1 Yhdistysten toiminta monipuolistuu ja tehostuu.

Tavoite 2 Yhdistykset tekevät alueellista yhteistyötä muiden tukiyhdistysten kanssa.

Tavoite 3 Yhdistysten yhdistyminen on hallittua ja tarkoituksenmukaista.

Aika haastaa -toimintaa toteutetaan vuosille 2014 – 2016 määriteltyjen strategisten linjausten mukaisesti. Kehittämisen keskeiset aiheet ovat olleet mm. yhdistysten yhteistoiminnan lisääntyminen ja lapsiperhetoiminnan kehittyminen.

Alueelliset yhdistysväen verkostotapaamiset on koettu hyväksi toimintatavaksi. Vuonna 2016 järjestämme kahdeksan (8) alueellista verkostotapaamista yhdistystoimijoille eri puolilla Suomea. Tapaamisten tavoitteena on jakaa niitä kokemuksia, toimintamalleja ja ideoita, joita Aika haastaa -toiminnassa yhdistykset yhteistoiminnallaan ovat kehittäneet. Verkostotapaamisissa käsittelemme myös Aika haastaa -toiminnan tulevien vuosien painopisteitä yhdistysten toiminnan näkökulmasta.

Jatkamme yhdistysten yhteistyöverkoston toiminnan tukemista ja Raha-automaattiyhdistyksen järjestöavustuksen välittämistä sitä hakeneille verkostoille. Tarjoamme yhdistyksille koulutuspaketteja Aika haastaa -toiminnan teemoista. Koulutusten suunnittelussa käytämme pohjana vuonna 2015 valmistuvan koulutustarveselvityksen tietoja. Selvityksessä on yhdessä OK -opintokeskuksen kanssa koottu yhdistystoimijoiden näkemyksiä paikallistoiminnassa tärkeiksi koetuista koulutusaiheista ja -tavoista.

Syksyllä 2016 määrittelemme tulevien vuosien kriteerit Raha-automaattiyhdistyksen järjestöavustuksen jakamiselle. Vuoden 2016 liittokokouksen päätökset liiton uudeksi strategiaksi ovat näiden linjausten pohjana.

Perheily

Strategiamme mukaisesti Perheily kutsuu toimintaamme mukaan erityistä tukea tarvitsevien lasten perheitä – myös ilman kehitysvammadiagnoosia. Perustehtävät ovat:

- Tuemme Tukiyhdistysten paikallista lapsiperhetoimintaa.
- Kasvatamme yhdistysten jäsenistöstä koottua Perheily-verkosta.

Perheily toimii kiinteässä yhteydessä Tukiliiton Aika haastaa -toiminnassa syntyvien lapsiperhetoimintaa kentällä kehittävien verkostojen kanssa. Perheily auttaa ja tukee yhdistysten yhteisiä lapsiperhetoimintaan liittyviä prosesseja. Tavoitteena on, että lapsiperhetoiminta aktivoituu vuosittain 30 yhdistyksessä.

Perheily-verkosto helpottaa tiedon ja kokemusten välittämistä yhdistysten välillä niiden toteuttamasta lapsiperhetoiminnasta. Vuoden 2016 aikana järjestämme koko perheelle suunnattuja Perheily-päiviä, joissa verkoston jäsenet voivat tavata toisiaan. Tuotamme Perheilyn tueksi koulutusta ja materiaalia tukiyhdistysten tarpeiden pohjalta. Perheily-toiminnan keskeisenä tiedottamisen kanavana toimii perheily.fi -sivusto, josta materiaalit ja tulevat tapahtumat löytyvät kootusti. Lähetämme Perheily-postin säännöllisesti verkoston jäsenille ja muille postin tilanneille.

Perheily kokoaa yhteen Tukiliitossa toteuttavan lapsiperhetoiminnan. Jatkamme ja kehitämme keskusjärjestön sisäistä yhteistyötä Perheily-toiminnan kehittämisessä. Jaamme Ensitietokursseille ja tuetuille lomille osallistuville perheille koottua tietoa perheen lähialueella olevien tukiyhdistysten lapsiperhetoiminnasta.

Muu yhdistystoiminnan tuki

Liittokokous on jäsenyhdistysten merkittävä foorumi liiton toimintaan vaikuttamisessa. Liittokokouksen yhteydessä järjestämme yhdistystoimijoiden tapaamispäivän seminaari- tai muussa muodossa. Kansalaistoiminnan ja vaikuttamistoiminnan kehittämisryhmät jatkavat toimintaansa.

Vahvistamme liiton keskusjärjestön, aluetyön ja yhdistysten yhteyttä. Tavoittemme on olla yhteydessä jokaiseen yhdistykseen vuoden aikana joko paikan päällä esimerkiksi kehittämishankkeiden tai ongelmien ratkomisen apuna tai puhelimitse tilannekartoituksen hengessä. Järjestämme edelleen hyväksi koettuja alueellisia verkostotapaamisia. Yhdistysten kehittämisiltojen ohjaukseen panostamme aikaisempaa enemmän ja etsimme uusia toimintatapoja keskusjärjestön ja suurten paikallisyhdistysten kesken.

Kehitämme jäsenrekisterin tuottamia palveluita. Jäsenpalvelumme tuottaa ajantasaista osoite- ym. palvelua yhdistysten tarpeisiin ja jäsenrekisteriohjelman uudistaminen luo mahdollisuuksia myös monipuolisemmalle palvelulle. Vuoden aikana otamme käyttöön valtakunnallisen jäsenkortin, joka toimitetaan jäsenille jäsenmaksulaskun yhteydessä.

Välitämme tietoa yhdistyksille jäsenlehtien ja liiton nettisivujen lisäksi aluekoordinaattoreiden AKKUNA - aluepostilla, teemallisella verkostopostilla ja valtakunnallisilla jäsenkirjeillä (2 kpl). Tiedotus hoidetaan pääosin sähköisin kanavin ja aktiivinen toimintamme Facebookissa jatkuu. Teemallinen verkkoposti toimitetaan vain niitä tilanteille.

Tuotamme verkkoluentoja jäsenistön käyttöön ja myös laajemmin käytettäväksi. Järjestämme teemallisen toimintaviikon joulukuun alussa YK:n vammaisten päivän yhteydessä. Teemaviikon järjestämme yhteistyössä Me Itse yhdistyksen ja sen alajaosten kanssa. Yhdistysten avuksi tuotamme julisteen, toimintaideoita ja hoidamme paikallisten tapahtumien markkinointia myös liiton kotisivuilla.

Välitämme tietoa Ok-opintokeskuksen, SOSTE:n (Suomen sosiaali ja terveys ry) ja muiden tahojen järjestämästä järjestötaitojen ja muusta koulutuksesta. Jatkamme yhdistysten opastusta OK-opintokeskuksen avustusten käytössä.

Vuoden lopulla teemme sähköisen jäsenkyselyn yhdistyksille. Kysely kartoittaa toteutetun toiminnan laatua ja vaikutuksia yhdistystoimintaan ja ehdotuksia eteenpäin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen myötä myös paikallinen vaikuttamistyö muuttuu. Tuemme paikallista vaikuttamistyötä vahvasti ja kehitämme yhdessä jäsenyhdistystemme kanssa mahdollisimman tuloksellisia vaikuttamisen tapoja, joilla valvotaan kehitysvammaisten ihmisten oikeuksia muutoksessa ja uudenaikaisessa palvelurakenteessa.

Työelämävaikuttamistyössä järjestämme jäsenyhdistyksille koulutuksia pyyntöjen mukaan. Järjestämme alueellisia vaikuttamisen teemakoulutuksia tarpeen mukaan neljästä kuuteen (4 – 6) vuodessa. Aktivoimme yhdistyksiä osallistumaan alueellisiin koulutustilaisuuksiin ja hyödynnämme myös etäyhteyksien mahdollisuuksia. Neuvomme ja autamme yhdistyksiä kuntayhteistyöhön kehittämisessä.

Tasavertainen kaveruus

Tukiliiton kaveritoiminnassa tavoitteenamme on edistää kehitysvammaisten ja vammattomien nuorten tasavertaista kohtaamista vapaa-ajan toiminnassa. Järjestämme vapaaehtoista Best Buddies -kaveritoimintaa, jossa kehitysvammaisen ja vammaton ihminen yhdistetään tasavertaiseen kaveruuteen. Lisäksi teemme yhteistyötä kuntien nuorisopalveluiden kanssa sekä jaamme tietoa tasavertaisesta kaveritoiminnasta ja kehitysvammaisten ja vammattomien nuorten kohtaamismahdollisuuksista Tukiliiton jäsenyhdistyksille.

Vuonna 2016 jatkamme kaveritoiminnan järjestämistä yhdistämällä uusia kaveripareja ja tukemalla pareja tasavertaisessa kaveruudessa. Järjestämme myös yhteisiä tapahtumia toiminnan osallistujille ja muille toiminnasta kiinnostuneille. Jatkamme myös vuonna 2014 käynnistynyttä nuorisopalveluyhteistyötä. Tavoitteenamme on vaikuttaa kuntien tarjoamaan vapaa-ajan toimintaan siten, että yhä useammat kehitysvammaiset nuoret pääsevät mukaan kaikille nuorille suunnattuun toimintaan. Teemme yhteistyötä esimerkiksi toteuttamalla toimintaa ja tapahtumia kuntien nuorisopalveluiden kanssa sekä jakamalla tietoa nuorisopalveluiden henkilöstölle ja kehitysvammaisten nuorten lähi-ihmisille.

Harvinaisten vamma ryhmien toiminnan tuki

Järjestämme toimintaa perheille, joissa perheenjäsenellä on harvinainen kehitysvamma aiheuttava oireyhtymä. Toiminnan tarkoituksena on mahdollistaa perheiden vertaistuki, tukea yhdistysten ja perheverkostojen toimintaa, välittää ja koota tietoa perheille ja ammattilaisille ja vaikuttaa Harvinaiset-verkoston kautta harvinaisten palveluiden kehittymiseen.

Vuonna 2016 toiminnan kolme päälinjaa ovat yhdistysten ja perheverkostojen tukeminen, diagnoosikohtaisten perhetapaamisten järjestäminen ja verkkovertaistuen kehittäminen. Vuoden aikana järjestämme perhetapaamisia ja perhelomia harvinaisille kehitysvamma ryhmille. Kutsumme harvinaisten yhdistykset ja perheverkostot Aika haastaa -verkostotapaamiseen pohtimaan harvinaisten välistä yhteistyötä. Osallistumme aktiivisesti Harvinaiset-verkoston toimintaan ja sen kautta vaikutamme harvinaisten sairaus- ja vamma ryhmien palveluiden ja tuen kehittämiseen. Verkkovertaistuen muotoja kehitetään yhdessä diagnoosikohtaisten ryhmien kanssa.

PERUS- JA IHMISOIKEUDET JA YK:N VAMMAISTEN YLEISSOPIMUKSEN VAATIMUKSET NÄKYVÄT KEHITYSVAMMAISTEN IHMISTEN JA PERHEIDEN ARJESSA JA YHTEISKUNNALLISESSA KESKUSTELUSSA

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön ja palvelurakenteiden uudistaminen jatkuu Suomessa ennätysellisen vilkkaana, mikä merkitsee myös Tukiliiton vaikuttamistoiminnalle kiireistä aikaa.

Olemme saamassa ja saaneet merkittäviä uusia työkaluja työhömmme, jotka pitää yhdessä saada tehokkaasti käyttöön. Hyödynnämme ja nostamme esille kaikessa toiminnassamme YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa yleissopimusta, jonka Suomikin on vihdoin ratifioinut. Sopimus nostaa vammaisten henkilöiden ihmisoikeudet aivan uudelle tasolle.

Vaikeavammaisilla ihmisillä on vähän mahdollisuuksia osallistua ja saada kokemuksia uusista asioista ja

monen on vaikea itse vaikuttaa osallistumiseensa itselle merkitykselliseen tekemiseen. Vaikeavammaisilla ihmisillä onkin suuri riski syrjäytyä yhteiskunnasta eikä heidän lähi-ihmisillään ole riittävästi tietoa mahdollisuuksista ja keinoista. Vaikeavammaisilla lapsilla ja aikuisilla on oikeus ja mahdollisuus osallistua heidän itsensä merkitykselliseksi kokemaan tekemiseen. Tavoitteenamme on tiedon lisääminen ja vaikuttaminen vaikeavammaisten lasten ja aikuisten osallistumista edistäviin asioihin.

Valtakunnan tason vaikuttaminen

Tehtävänäme on vaikuttaa yhdessä tärkeimpien verkostojemme kanssa siihen, että YK:N vammaisten ihmisten oikeuksia koskevan sopimuksen oikeudet toteutuvat myös vammaisten ihmisten arjessa. Täydennämme ja muokkaamme YK-sopimuksesta laadittua materiaalia yhdessä Me Itse ry:n toimijoiden kanssa kehitysvammaisten ihmisten tarpeisiin sopivaksi ja levitämme sitä liiton ja Me Itse ry:n kaikilla viestintäkanavilla. Seuraamme aktiivisesti, kuinka viranomaiset ottavat vastaan sopimuksen tuomat uudet tehtävät ja täyttävät velvoitteet. Erityisen tärkeää on huolehtia kaikilla elämän osa-alueilla ja kaikessa Tukiliiton toiminnassa siitä, että kehitysvammaiset henkilöt pääsevät itse vaikuttamaan omiin asioihinsa. Siinä on vielä suuria haasteita voitettavana.

YK:n sopimus korostaa erityisesti osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden merkitystä vammaisten ihmisten elämässä. Itsemääräämisoikeuden vahvistamista edellyttää myös vuosia suunniteltu ja valmisteltu uusi itsemääräämisoikeuslaki. Olemme osallistuneet aktiivisesti lain valmisteluun, mikä helpottaa vaikuttamistyötämme lain toimeenpanossa. Lisäämme ymmärrystä siitä, että kyseessä on itsemääräämisoikeutta vahvistava, ei rajoittava laki, vaikka siinä rajoitustoimenpiteiden käytöstä säännelläänkin. Keskitymme erityisesti etsimään itsemääräämisoikeuden, vastuun, turvallisuuden ja rajoittamisen rajoja. Jatkamme jäsenistömme kouluttamista itsemääräämisoikeuden kysymyksistä.

Osallistumme työhön, jonka tehtävänä on saada uusi sosiaalihuoltolaki toimimaan arjessa. Erityisen tärkeää on tiedottaa lapsiperheiden uudesta vahvemmassa oikeudesta kotiapuun.

Lainvalmisteluprosesseista tärkein on edelleen uuden vammaislain valmistelutyö. Vaikka valmistelutyöryhmän työ on päättynyt, osallistumme aktiivisesti lain valmisteluprosessiin. Vaikutamme siihen, että erityishuoltona toteutetut palvelut siirtyisivät jossain muodossa, ei välttämättä samanlaisina, uuteen lakiin. Erityisesti vaikutamme siihen, että asumispalvelut toteutuvat Kehitysvammaisten asumisen ohjelman (KEHAS) linjausten mukaisina ja että kehitysvammaisuuden tuomat tarpeet huomioidaan yhdenvertaisesti muiden tarpeiden kanssa lainsäädännössä. Osallistumme aktiivisesti myös sellaisten työryhmien työhön, jotka valmistelevat kehitysvammaisten ihmisten työllisyyteen sekä mielekkääseen päiväaikaiseen toimintaan liittyviä lainsäädäntöuudistuksia tai seuraavat uudistusten ja luotujen ohjelmien toteutumista.

Muihin lainvalmistelu- ja toimeenpanoprosesseihin (perhehoitolaki, yhdenvertaisuuslaki, hankintalaki, sote-järjestämislaki) osallistumme pääasiassa strategisten yhteistyökumppaniemme kautta siten, että saamme kehitysvammaisten äänen näkyviin prosesseissa. Laadimme yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa lausuntoja ja kannanottoja kehitysvammaisten ihmisten oikeuksiin ja palveluihin merkittävästi vaikuttavista asioista.

Tärkeimpiä verkostojamme valtakunnallisessa vaikuttamistyössä ovat Vammaisfoorumin työryhmät ja verkostot, kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunta valiokuntineen, Assistentti.info:n jaostot, Vates-säätiön ja Suomen omaishoidon verkostot sekä SOSTE:n verkostot. Teemme monipuolista yhteistyötä erityisesti Perhehoitoliiton sekä Autismi- ja Aspergerliiton kanssa.

Aluehallintoviraston kanssa tehtävä yhteistyö jatkuu tiiviinä ja toteutamme sosiaalitarkastajien kanssa

yhteistyössä järjestettäviä yhteistyöpäiviä viranhaltijoille neljä. Sivistystoimentarkastajien kanssa järjestämme kaksi yhteistyöpäivää kuntien sivistystoimen viranhaltijoille.

Vahvistamme valtakunnallista ja alueellista vaikuttamistyötä suuntaamalla lisää resursseja toimintaan.

Yksilöllinen/henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta

Jatkamme laadukkaan yksilöllisen kehitysvammaisten ihmisten ja heidän perheidensä oikeuksiin ja palveluihin keskittyvän lakineuvonnan tarjoamista aiempaan tapaan pääsääntöisesti puhelimitse ja sähköpostitse. Tavoitteenamme on, että myös yhä useammat viranomaiset hyödyntäisivät palveluamme ja pystyisivät siten palvelemaan omia vammaisia asiakkaitaan paremmin ja lainmukaisemmin.

Neuvonnan antamisen lisäksi avustamme asiakkaita valikoidusti valitusten ja muiden asiakirjojen laatimisessa erityisesti tilanteissa, joissa on mahdollista saada laajempaa joukkoa hyödyttävä ennakkopäätös.

Kehitämme yhteydenottojen seuranta ja sen tulosten analysointia sekä hyödynnämme seurannasta saatua tietoa koulutus- ja yhteistyötilaisuuksia sekä neuvonnan, viestinnän ja vaikuttamistoiminnan painopistealueita ja kohdentamista suunnitellessamme.

Ylläpidämme laajaa sosiaaliturvaopastamme ja kehitysvammaisen lapsen ja hänen perheensä palveluista laadittua pikaopasta sekä osallistumme järjestöjen yhteisen sosiaaliturvaoppaan laatimiseen.

Tiedotamme lakineuvontapalvelusta, oppaista, lakimuutoksista ja uusista ennakkopäätöksistä sekä muista ajankohtaisista lakiasioista ennen muuta Tukiliiton nettisivuilla, mutta olemme aiempaa aktiivisempia myös sosiaalisessa mediassa kuten Facebookissa ja Twitterissä. Kirjoitamme ajankohtaisista lakiasioista Tukiviestiin, jossa on muun muassa vakituinen lakineuvonnassa nousevia kysymyksiä käsittelevä Lakimies vastaa -palsta, sekä koulutamme niistä niin omissa kuin yhteistyökumppaneiden järjestämissä tilaisuuksissa. Annamme myös taustatietoa ja haastatteluja medialle ja laadimme tarpeen mukaan mielipide- tai blogikirjoituksia.

Toimintavälineet

Välineitä vuokraamalla haluamme tarjota toimintavälineiden kokeilumahdollisuuden kotiympäristössä mahdollisimman monelle käyttäjälle silloin, kun välineet eivät ole oman toiminnan käytössä. Lisäksi neuvomme ja ohjaamme toimintavälineiden hankinnassa sekä teemme tuotekehitysyhteistyötä eri tahojen kanssa.

Kurssi- ja koulutustoiminta

Tavoitteiden saavuttamiseksi järjestämme Ulos talosta pois pihasta -koulutuksia ja pidämme puheenvuoroja ammattilaisten koulutuspäiville. Tuotamme materiaalia vaikuttamistyön tueksi ja toimimme aktiivisesti erilaisissa yhteistyöverkostoissa.

Järjestämme vaikeavammaisille lapsille ja aikuisille osallistumisen mahdollisuuksia toimintavälineiden avulla. Tavoitteiden saavuttamiseksi järjestämme kursseja ja toimintavälineiden kokeilutapahtumia yhteistyössä alueellisten ja valtakunnallisten verkostojen kanssa.

Jatkamme sopeutumisvalmennustoimintaa ja ryhmämuotoisen kuntoutuksen kehittämistä. Haemme Raha-automaattiyhdistykseltä lisärahoitusta sopeutumisvalmennus-kurssitoimintaan ja järjestämme rahoituksen mahdollistamalla tavalla ajankohtaisiin tarpeisiin vastaavaa, monimuotoista sopeutumisvalmennusta. Toteutamme neljä 4 – 5 päivän mittaista kurssia sekä perheille ja kehitysvammaisille aikuisille.

Kehitysvammaisten lasten perheille tarjoamme neljä laadukasta ensitietokurssia. Arvioimme kuntien ja kuntayhtymien taloustilanteen jatkuvan taloudellisesti tiukkana. Varaudumme toisaalta tilaisuuden tullen lisäämään kurssitarjontaa kysynnän ja kuntien ja kuntayhtymien rahoitusmahdollisuuksien mukaan. Kehitämme lapsen vammasta ja erityistarpeista perheille annettavaa ensitietoa yhdessä perheiden ja sosiaali- ja terveydenhuollon verkostojen kanssa.

Toteutamme alueilla kolme kehitysvammaisten tarpeisiin vastaavaa 2 päivän mittaista koulutusta. Koulutuksen teemana voi olla esimerkiksi ihmissuhteet ja seksuaalisuus tai tietotekniikka ja verkon turvallisuus. Mahdollisuuksiin mukaan huomioimme koulutuksien yhteydessä myös vanhempien ja lähi-ihmisten aihepiiriin liittyvän tiedon tarpeen.

Kehitysvammaisten lasten vanhemmille toteutamme kolme 2 päivän pituista koulutusta. Koulutukset järjestetään yhteistyössä alueellisen toimijan, esimerkiksi paikallisen kehitysvammaisten tukiyhdistyksen kanssa. Koulutukset suunnitellaan alueilla olevien tarpeiden pohjalta. Koulutuksien aiheina voivat olla esimerkiksi sisarusasiat tai kehitysvammaisen lapsen kommunikaation tukeminen arjessa. Vanhemmille tarkoitettujen koulutuksien yhteydessä huomioimme mahdollisuuksien ja tarpeiden mukaan muut perheenjäsenet sekä myös vammaiselle lapselle merkittävä lähiyhteisön.

Lisäksi järjestämme lyhyempiä koulutuksia resurssien ja tarpeiden mukaan vanhemmille, lähi-ihmisille, ammattilaisille tai aikuisille kehitysvammaisille. Koulutukset järjestetään yhdessä alueellisen tai paikallisen toimijan, esimerkiksi paikallisen tukiyhdistyksen tai Me Itse -alajaoston kanssa.

Helpotamme kohderyhmiemme osallistumista lomajärjestöjen RAY-avusteisille tuetuille lomille tekemällä yhteistyötä lomajärjestön kanssa. Haemme kohderyhmille tuettuja lomiam, tiedotamme lomista ja autamme lomakkeiden täytössä. Tavoitteena on 2 aikuisten kehitysvammaisten sekä 2 kehitysvammaisten lasten perheille suunnatun tuetun loman toteutuminen lomajärjestön kautta. Varmistamme että lomien ohjelma on kohderyhmille saavutettavaa ja järjestämme lomapaikkaan osallistumista tukevan ohjauksen.

KEHITYSVAMMAISUUDEN KOKEMUSASIAINTUNTIJUUS JA AMMATILLINEN TIETO JA NIIDEN LEVITTÄMINEN

Vaikutamme verkostoissa kokemusasiantuntijuuden ja ammattiosaamisen yhdistämiseksi. Verkostotyötä teemme aktiivisesti ensitietoon, omaishoitoon, sisaruuteen, työelämään ja asumiseen liittyvissä asioissa. Välitämme perheiltä ensitiedosta saatuja kokemuksia ja tarpeita sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille. Vaikutamme yhdessä kumppaneiden kanssa ensitiedon antamisen kansallisten suositusten saamiseen. Kehitämme ensitietokurseja perheiltä saadun palautteen perusteella sekä huomioimme sopeutumisvalmennuksen ajankohtaiset muutokset ja kokonaistarjonnan tilanteen.

Etsimme ja otamme käyttöön uusia keinoja tavoittaa maahanmuuttajaperheitä ja edistää heidän liittymistään jäseniksi ja osallistumistaan isojen kaupunkien yhdistystoimintaan. Otamme ensimmäisiä askeleita kansainvälisen kehitysyhteistyön saralla tekemällä yhteistyötä kokeneiden järjestökumppaneiden, Kehitysvammaliiton ja FDUV:n kanssa.

Panostamme valtakunnallisen, kehitysvamma-alan yhteisen Verneriverkkopalvelun kehittämiseen.

Viestinnän kehittäminen

Viestintää teemme monikanavaisesti kaikessa toiminnassa, ja viestintä on mukana kaikissa tämän suunnitelman osissa.

Julkaisemme jäsenlehtiä 2014 tehtyjen päätösten pohjalta niin, että jatkamme Leijan ja Tukiviestin julkaisemista ja kehitämme niitä itsenäisinä lehtinä. Tukiviestiä julkaistaan viisi numeroa ja Leijaa kuusi. Tukiliiton verkkosivujen uudistustyö aloitettiin vuonna 2015 ja toteutusvaihe viedään päätökseen vuoden 2016 aikana.

Tukiliiton uudistusprosessiin kytkeytyvä graafisen ilmeen ja nimen päivittäminen ajanmukaiseen muotoon viedään päätökseen. Tukiviestin nimen mahdollinen päivittäminen tehdään niin, että nimi palvelee valittua linjaa.

Käytämme sosiaalista mediaa vaikuttamisen kanavana sekä jäsenistön yhteisenä keskustelupaikkana, ja kehitämme osaamistamme eri välineiden kanssa.

Tukiliitto ottaa vahvasti osaa vammaisuudesta käytävään yhteiskunnalliseen keskusteluun.

JÄRJESTÖHALLINNON KEHITTÄMINEN JA TALOUS

Jatkamme kahden liittohallituksen asettaman valtakunnallisen kehittämisryhmän toimintaa. Valmistelemme liiton uutta strategiaa niin, että päätöksiä voidaan tehdä liittokokouksessa 2016. Liiton sääntöjen muutosta valmistellaan liittokokoukselle päätettäväksi. Mikäli liiton järjestörakennetta muutetaan, tarvitaan muutoksen tueksi ohjausta. Laaditaan suunnitelma rakenneuudistuksen muutostuesta ja toimeenpanosta.

Investoinnit ja rahoitus

Vuodelle 2016 ei suunnitella merkittäviä investointeja. Tärkein toiminnan rahoittaja on Raha-automaattiyhdistys. Myös jäsenmaksut, lahjoitukset, rahankeräykset ja sijoitusvarallisuus ovat rahoituslähteitä. Merkitystä on myös lehtien tilaus- ja ilmoitustuotoilla. Ensitietokurssitoiminnassa kuntien rahoitus määrää toiminnan laajuutta. Haemme kohdekohtaisia avustuksia mm. OK-opintokeskukselta ja opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Vaikutamme kehitysvammajärjestöjen avustusjärjestelmiin yhdessä kumppaneidemme kanssa. Kehitämme omaa varainhankintaa pitkäjänteisesti ja hallitusti.

Apurahat

Jaamme apurahoja kehitysvammaisille henkilöille ja heidän toimintaryhmilleen.

TALOUSARVIO 2016

Talousarvio on esitetty liittokokoukselle edellisvuosien tapaan raamitalousarviona. Liittohallitus laatii varsinaisen talousarvion syyskuussa. Tukiliitolla on pitkäaikaista lainaa vuoden 2016 alussa noin 115.000 euroa, jota lyhennetään suunnitelman mukaan 14.000 euroa.

RAAMITALOUSARVIO 2016 + vertailu

	RAAMI-TA 2016	TA 2015	TA 2014
TUOTOT			
RAY- yleisavustus ja AK-avustus	2 542 000	2 441 600	2 190 000
RAY- projektiavustus	-	262 603	686 000
RAY- investointiavustus	-	0	0
Muut avustukset	310 000	296 000	235 000
Jäsenmaksutuotot	190 000	190 000	195 000
Vuokratuotot	30 000	28 000	30 500
Varainhankintatuotot	20 000	20 000	1 000
Työterveyshuollon korvaukset	-	0	0
Tilausmaksutuotot	24 000	24 000	24 000
Osanottajatuotot	90 000	89 000	138 500
Ilmoitustuotot	15 000	15 000	15 000
Myyntituotot	90 000	77 000	203 500
Muut tuotot	5 000	3 000	9 000
Yhteensä:	3 316 000	3 446 203	3 727 500
KULUT			
Palkat ja palkkiot	1 450 000	1 529 000	1 735 500
Palkkatuet työnantajalle		0	0
Työnantajan henkilösivukulut	305 000	337 700	369 600
Matkakulut ja päivärahat	180 000	175 650	191 750
Henkilöstön hyvinvointi	40 000	41 250	40 100
Henkilöstön koulutuskulut	45 000	61 790	73 190
Puheviestintä- ja tietoliikenneku	95 000	95 800	82 750
Tietotekniikka ja kopiontikulut	40 000	38 800	56 600
Toimisto- ja kokouskulut	100 000	107 845	106 160
Vakuutus- ja jäsen- ja lupamaksu	24 000	22 405	23 790
Markkinointi- ja tiedotuskulut	94 000	89 700	88 000
Tarvike- ja materiaalihankinnat	60 000	58 650	44 830
Varainhankinnan kulut	25 000	25 000	24 000
Elintarvikkeet, ruokailut ja keittiö	6 000	6 100	2 700
Tilaisuuksien järjestämiskulut	210 000	208 043	297 470
Rahastoihin liittyvät kulut		0	0
Toimitilojen ylläpitokulut	15 000	14 800	11 900
Vuokratkulut	137 000	134 000	152 410
Muut ostopalvelut	300 000	302 600	315 700
Muut kulut	150 000	154 050	95 550
Rahoituskulut		0	1 500
Poistot		14 000	14 000
Yhteensä:	3 276 000	3 417 183	3 727 500
Budjetin tasapaino	40 000	29 020	0
Tase:			
Lainojen lyhennykset	14 000	14 000	13 700
Kalusto ja investoinnit	5 000	41000	0
Edelliset yhteensä:	19 000	55000	13 700